

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

О. В. Кириченко, студентка
М. П. Денисенко, д.е.н., професор
Київський національний університет технологій та дизайну

Проголошена інноваційна модель економічного розвитку України передбачає реалізацію стратегії розвитку національної економіки, спрямованої на істотне підвищення її ефективності, зростання ВВП шляхом широкої цілеспрямованої діяльності щодо створення, освоєння у виробництві й просування на ринок технологічних і організаційно-управлінських інновацій, що забезпечить Україні стійке економічне зростання, високий рівень конкурентоспроможності економіки та дозволить зайняти гідне місце у світовій господарсько-економічній системі.

Потреба в інноваційній стратегії обумовлена низькими інноваційними характеристиками української економіки. Структурна перебудова економіки України на інноваційній основі поки що не відбувається. Криза призвела до того, що в даний час в найбільш критичному стані знаходяться фундаментальні дослідження й розробки, науково-технічні і технологічні заділи, науково-конструкторський та виробничий склад фахівців, тобто інтелектуальний капітал, який забезпечує стабільне інноваційне лідерство і є основою технологічного розвитку країни в цілому.

В даний час завдання полягає в тому, щоб досягти суттєвих темпів економічного зростання. Його вирішення цілком реальне, воно можливе лише на основі інноваційної моделі економічного зростання, інтенсивного технічного та технологічного оновлення виробництва.

Стимулювання впровадження нових технологій є єдиною умовою пошуку та визначення шляху власного розвитку країни та забезпечення її конкурентоспроможності на світових ринках. Тому мають бути розроблені програми стимулювання зростання нового технологічного устрою. Разом з тим незавершеність відтворювальних контурів нового устрою й значна

невизначеність відповідних майбутніх технологічних траєкторій зумовлюють високі інвестиційні ризики. Для їх зменшення край важливо виявляти конкретні пріоритетні напрями розвитку нового технологічного устрою. Однією з актуальних і складних проблем розвитку інноваційних процесів в Україні є формування ефективної інноваційної стратегії.

Розглядаючи досвід розвинутих країн світу, можна зробити висновок про те, що динаміка інноваційного розвитку країни свідчить про загальний стан результативності економічного розвитку на макрорівні.

Інноваційна політика підприємства полягає у розробці шляхів і механізмів упровадження й використання інновацій у виробничій практиці з метою забезпечення розвитку економіки і підвищення її ефективності. Інноваційна політика підприємства має визначати напрями його змін відповідно до вимог зовнішнього середовища, окреслювати коло можливих інноваційних рішень, формувати інноваційні завдання залежно від типу обраної стратегії, створювати умови для оперативної реалізації інновацій. Тобто, інноваційна політика має бути спрямована на створення умов для:

- 1) формування підходів до визначення позиції підприємства на ринку і напрямів його діяльності відповідно до ринкових тенденцій;

- 2) прогнозування, формування програмно – цільових підходів до прийняття інноваційних рішень з метою обґрунтування та організаційного супроводу розробленої на перспективу концепції розвитку підприємства;

- 3) проведення робіт щодо вдосконалення існуючої технології та організації виробництва продукції, створення технологічної бази, яка уможливіватиме в майбутньому гнучкішу, швидшу та ефективнішу реакцію на інновації, вимоги і потреби ринку;

- 4) підвищення ролі людського фактора, стимулювання, мотивація до інноваційної діяльності, що забезпечить розвиток персоналу, підвищення його професіоналізму, вміння вирішувати інноваційні проблеми, посилить інтерес колективу до інновацій, підвищить рівень креативності інноваційних ідей.

Елементи інноваційної політики перебувають у постійній взаємодії. Кожен із них може ініціювати різні інновації, спрямовані на вирішення проблем у певній функціональній сфері. Так, виражена маркетингова політика дає змогу оперативно реагувати на зміну вимог споживачів, науково-технічна – на технологічні зрушення, що потребують радикальної зміни техніко-технологічної бази, технічна – дає змогу виявити можливості наявної техніки щодо диверсифікації виробництва чи збільшення виробничої потужності. Висока культура підприємництва розвиває творчий потенціал персоналу, активізує його дії щодо інновацій на робочих місцях, мотивує до участі у розробленні масштабних інноваційних проектів.

В Україні інноваційна діяльність заснована на реалізації масштабних науково-технічних проектів, не стала пріоритетом розвитку підприємств. Великі компанії порівняно недавно приступили до формування інноваційних стратегій, лише одиниці при цьому позиціонуються як стратегічні новатори. Зарубіжні компанії розвивають науку і технологію в окремих видах економічної діяльності та виробництва. Однією із проблем, яка гальмує трансфер технологій і зростання інноваційного розвитку, є низький попит на НДДКР з боку промисловості. Кооперація освітньої науки з промисловістю повинна здійснюватися за допомогою розвитку університетських інноваційних центрів, агентств технологічного, брокерського напрямів, регіональних центрів нових технологій та інших форм інноваційної інфраструктури.

Інноваційна діяльність здійснюється з метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, збільшення попиту на їх продукцію не тільки на українському, але й на світовому ринках. Управління інноваційною діяльністю вважається успішним, якщо воно забезпечує конкурентоспроможність підприємств.

За умов планової економіки проблему конкурентоспроможності розглядали тільки в межах зовнішньоекономічної діяльності. В умовах змішаної економіки споживачі зацікавлені не тільки в якості продукції, але і в високоякісних додаткових послугах, що пов'язані з цією продукцією.